

Изх. № 68 / 01.07.2025 г.

**ДО**  
**Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ, МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**  
**Г-Н БОРИСЛАВ ГУЦАНОВ, МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА**  
**Г-Н ЖЕЧО СТАНКОВ, МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА**  
**Г-Н ИВАН ИВАНОВ, МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И**  
**БЛАГОУСТРОЙСТВОТО**  
**Г-ЖА ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА, МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ**  
**Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА**  
**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**  
**Г-ЖА ДЕНИЦА САЧЕВА, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА**  
**ПОЛИТИКА В НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**  
**Г-ЖА ПАВЕЛА МИТОВА, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЕНЕРГЕТИКА В**  
**НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

**Относно: Политиката за подпомагане на домакинствата в положение на енергийна бедност в Република България**

**Уважаеми госпожи и господа,**

Обръщаме се към Вас във връзка с установената държавна политика за подпомагане на домакинствата в положение на енергийна бедност. По оценки на различни институти и организации броят на енергийно бедните в България е между 30% и 35%, а в рамките на Европейския съюз държавата ни е първа по този показател.

Понятието „енергийна бедност“ присъства в българското законодателство от вече близо две години. Въпреки това държавата не е променила подхода си към най-уязвимите свои граждани. Енергийни помощи се изплащат само за отопление, за период от 5 месеца, като по данни на Агенцията за социално подпомагане 83% от бенефициерите ги използват за закупуване на твърди горива. Масовото използване на дърва и въглища значително влошава качеството на въздуха в редица населени места и завишава свързаните с това здравни рискове за населението.

На Вашето внимание предлагаме пакет от 5 необходими мерки, които могат да доведат до значително подобряване на качеството на живот на домакинствата в положение на енергийна бедност – трайно и целогодишно.

- Изработване на План за изкореняване на енергийната бедност в Република България до 2030 г.;
- Пренасочване на целевото финансиране към устойчиви модели на подпомагане – инвестиции в енергийна ефективност и системи за производство на електрическа енергия и битова гореща вода за собствени нужди от възобновяеми източници, както и подмяна на уредите за отопление и охлаждане, и поетапно прекратяване на изплащането на помощи за отопление с твърди горива;
- Облекчаване на законовите изисквания за поставяне на балконски фотоволтаични панели (Plug-in PV) в еднофамилните и многофамилните жилищни сгради;
- Въвеждане на стимули за приоритетно включване на енергийно бедни домакинства в енергийни общности;
- Прилагане на практика на дефиницията за „енергийна бедност“ и на информационната система за идентификация на енергийно бедни домакинства и уязвими потребители за снабдяване с електрическа енергия;

За последните 5 години, обхващащи отоплителните сезони от 2020/2021 г. до 2024/2025 г., държавата е изразходила от националния бюджет 827 419 844 лв. за целеви помощи за отопление за нуждаещи се лица и семейства. Всяка година между 340 000 и 350 000 домакинства получават одобрение, но тъй като броят им не намалява, това се превръща в един порочен кръговрат. Той струва скъпо и на пряко засегнатите, и на всички данъкоплатци, които осигуряват средствата за него.

Стремежът за изкореняване на енергийната бедност е тясно залегнал в две от Целите за устойчиво развитие на ООН до 2030 г.:

- **Цел 1:** Изкореняване на бедността във всичките ѝ форми и навсякъде, включително чрез изграждане до 2030 г. на устойчивост срещу бедствия за бедните и хората в уязвимо положение и намаляване на излагането им на свързаните с изменението на климата екстремни метеорологични явления и на уязвимостта им от тях, както и от други икономически, социални и екологични сътресения и бедствия.
- **Цел 7:** Осигуряване на достъп до финансово достъпна, надеждна, устойчива и съвременна енергия за всички, включително чрез осигуряване до 2030 г. на всеобщ достъп до финансово поносими, надеждни и съвременни енергийни услуги.

Европейската комисия определя значението на енергийната бедност като ключово в усилията за насърчаване на справедливия енергиен преход. Изменението на климата и все по-честите горещи вълни превръщат енергийната бедност през лятото в още по-опасен проблем. Според различни източници в Европа горещините са причина за между 91 и 99% от всички свързани с екстремните проявления на времето смъртни случаи, а Световната здравна организация информира, че горещите вълни са 30 пъти по-смъртоносни, отколкото са показвали по-стари оценки.

Съвременните реформи, които движат енергийния преход, гарантират правото на гражданите да произвеждат енергия за собствени нужди от възобновяеми източници целогодишно. Затова настояваме да бъдат максимално улеснени процедурите за поставяне на балконски фотоволтаични панели (Plug-in PV), с които най-уязвимите домакинства да могат да излязат от клопката на енергийната бедност, като постигнат високо ниво на енергийна сигурност и независимост през всички сезони.

Най-устойчивата алтернатива на този модел на подпомагане би била включването на нуждаещи се лица и семейства в енергийна общност, която им осигурява определено количество безплатна енергия или такава на преференциална цена. Подобни инициативи могат да бъдат както изцяло граждански, така и с подкрепата на местните власти, като и в двата случая държавата има ключова роля за насърчаване и подпомагане на всички заинтересовани страни.

Оставаме на разположение за въпроси, коментари и работни срещи, които да доведат до бързи, разумни и трайни решения за изкореняване на енергийната бедност в Република България – цел, която би трябвало да е приоритет за всички отговорни институции в държавата.